

## BIJLAGE AFWEGING VAN MAATREGELEN UIT HET MILIEUEFFECTRAPPORT

Omschrijving maatregel	Overnemen ja/nee/deels	Motivering
<b>Bodem en water</b>		
<p><i>Extra watercompensatie in laaggelegen gebieden</i></p> <p>De mogelijkheden voor grote bouwpercelen in lager gelegen gebieden dragen bij aan de versnelde afstroming van het oppervlaktewater. Om deze effecten te compenseren, zou van deze bouwplannen extra watercompensatie kunnen worden verlangd (bovenop de gebruikelijke watercompensatie die het waterschap eist). Bij voorkeur gebeurt dit in combinatie met het versterken van de landschapswaarden.</p>	Nee	Een groot deel van Menterwolde ligt onder zeeniveau. Het is wenselijk om met het bestemmingsplan Buitengebied de druk op het watersysteem niet te verhogen. De aanpak van de waterbeheerder (Waterschap Hunze en Aa's) is hierin echter leidend. De gemeente acht het niet noodzakelijk om aanvullend op het waterschap maatregelen te treffen.
<b>Landschap, cultuurhistorie en archeologie</b>		
<p><i>Geen schaalvergroting in kleinschalig landschap</i></p> <p>Het buurtschap Stootshorn behoort volgens de gebiedszonering tot het landbouwkerngebied (groen gebied). Het betreft hier echter een deelgebied waar relatief veel woonbestemmingen voorkomen en de ruimtelijke structuur van het gebied voor Menterwolder begrippen relatief kleinschalig is. Voorgesteld wordt om in dit gebied geen mogelijkheden te bieden voor extra schaalvergroting. Bijvoorbeeld door de maximale omvang van bouwpercelen overeen te laten komen met de mogelijkheden in een de lintstructuren: maximaal 2 hectare.</p>	Nee	De gebiedszonering uit de regionale <i>Nota agrarische bouwblokken en landschap</i> blijft leidend voor de maximale ontwikkelingsmogelijkheden. De gemeente ziet onvoldoende aanleiding om daar nu vanaf te wijken. Ook omdat bij de uitbreiding van erven groter dan 1,0 hectare nog nadere afspraken kunnen worden gemaakt over de inpassing in het landschap (de keukentafelmethodiek)
<p><i>Locatiekeuze kleinschalige windturbines</i></p> <p>Kleinschalige windturbines kunnen ten koste gaan van de beplanting in de lintstructuren zoals de Tripscompagnieweg. Daarnaast gaat de uitstraling van (moderne) windturbines niet in alle gevallen samen met het karakteristieke bebouwingsbeeld in de kernen. De kans op geluidhinder is klein, maar is meer aanwezig in de dorpen en dorpslinten, waar de bebouwing dicht op elkaar staat. Door kleinschalige windturbines uit te sluiten in de lintdorpen Borgercompagnie en Tripscompagnie, zijn negatieve effecten vrijwel uitgesloten.</p>	Nee	Kleinschalige windturbines worden mogelijk gemaakt via een afwijkingsbevoegdheid, waardoor er nog een toetsingsmoment bestaat waarmee de gemeente de inpasbaarheid van turbines goed kan regelen. De gemeente stelt binnenkort een beleidsnota vast waarmee kan worden gestuurd op de inpassing van kleinschalige windturbines.
<p><i>Locatiecriteria zonneweides</i></p> <p>Het realiseren van zonneweides zou ten koste kunnen gaan van de openheid in het Oldambtgebied. Dit wordt gewaardeerd als een negatief effect (-). Het effect zou kunnen worden verkleind door zonneweides alleen toe te staan in de meer besloten (of halfbesloten) landschapstypen. De randveenontginningen gebied lijken in dit opzicht het meest geschikt. Omdat er zowel grotere oppervlaktes landbouwgrond voorkomen als een halfbesloten landschapsstructuur. Door toe te spitsten op dit landschapstype, is er sprake van een beperkt verlies van landschappelijke waarden (-/0).</p>	Nee	De gemeente hecht sterk aan een duurzame energievoorziening en laat dit belang in het geval van zonneweides prevaleren boven de landschappelijke waarden.

<p><i>Locatiekeuze opgaande beplanting</i> Omdat de bestemmingsplanregels op dit moment opgaande teelten tussen en achter de lintstructuren van Borgercompagnie en Tripscompagnie toestaan, kan sprake zijn van een negatieve effecten voor de openheid achter de linten en het zicht daarop.</p>	Nee	Omdat nieuwe houtopstanden ook landschapsversterkend kunnen werken, wil de gemeente deze niet verbieden in het veenkoloniale landschap. Opgaande teelten worden alleen toegestaan via een afwijkingsbevoegdheid, zodat de inpasbaarheid kan worden afgewogen. Daarbij mogen nieuw houtopstanden geen afbreuk doen aan de landschappelijke waarden. Met dit criterium kan de gemeente voldoende sturen op nieuwe houtteelten in het veenkoloniale gebied.
<p><i>Toetsingscriteria mestopslag op veldkavels</i> In het bestemmingsplan zijn randvoorwaarden opgenomen om de inpassing van nieuwe mestopslagen op veldkavels op te slaan. Er moet een bedrijfstechnische of milieutechnische reden aan ten grondslag liggen. Daarnaast zijn er randvoorwaarden gesteld aan de maatvoering van de mestopslag en is bepaald dat er geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de milieusituatie, de woonsituatie, de natuurlijke en landschappelijke waarden. De laatste randvoorwaarden zijn echter niet specifiek uitgewerkt, waardoor er bij de toetsing van een vergunningaanvraag discussie kan ontstaan over de toetsingscriteria.</p> <p>Ter overweging wordt meegegeven één of meerdere van de volgende meetbare toetsingscriteria op te nemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- de mestopslag ligt op ten minste 300 meter ten opzichte van woningen van derden;</li> <li>- per mestbassin moet een bedrijf ten minste 100 hectare land bebouwen. Ten minste 70% van de gronden van het bijbehorende agrarische bedrijf moeten binnen de gemeente liggen (om verkeersbewegingen in het landelijk gebied te beperken);</li> <li>- tot een kruispunt van wegen moet in ieder geval 100 meter worden aangehouden (in verband met verkeersveiligheid);</li> <li>- tussen mestbassins moet ten minste een afstand van 200 meter worden aangehouden (om de impact op het landschap te beperken);</li> <li>- ten behoeve van een zorgvuldige inpassing in het landschap, moet bij de aanvraag een inpassingsplan worden ingediend.</li> </ul>	Nee	De toetsingscriteria voor mestopslag op veldkavels vloeien voort uit het gemeentelijke beleid voor mestbassins. Aanvullende toetsingscriteria worden niet nodig geacht.
<p><i>Sturen van afwijkende stalvormen</i> Wanneer moderne stalvormen of kleinschalige winturbines onzorgvuldig worden ingepast, kunnen deze afbreuk doen aan karakteristieke bebouwing of erven.</p>	Nee	Zowel afwijkende stalvormen als windturbines worden alleen mogelijk gemaakt via een afwijkingsbevoegdheid, waardoor de gemeente de inpasbaarheid van deze bouwmogelijkheden kan afwegen. Bovendien is voor kleinschalige windturbines specifiek beleid in voorbereiding, waar aan kan worden getoetst.
<p><i>Beperken lichthinder paardrijbakken</i> Bij paardrijbakken kan sprake zijn van lichtverontreiniging door het gebruik van lichtmasten. Deze lichthinder kan worden voorkomen door in het bestemmingsplan als regel op te nemen dat lichtmasten altijd naar beneden moeten worden gericht.</p>	Nee	Overeenkomstig gemeentelijk beleid bevat het bestemmingsplan randvoorwaarden ten aanzien van de hoogte en het aantal lichtmasten. Bovendien geldt er een maximale afstand tussen paardrijbakken en

		(licht)gevoelige bestemmingen in de omgeving. Daarmee wordt voldoende gestuurd op eventuele lichthinder.
<b>Ecologie (stikstofdepositie)</b>		
<p><i>Wijzigingsbevoegdheden schrappen</i></p> <p>Een optie is om de wijzigingsbevoegdheden waarmee een uitbreiding van het bouwvlak wordt mogelijk gemaakt uit het bestemmingsplan te halen. Daardoor kunnen veehouderijen binnen het bouwvlak (zoals vastgelegd op de verbeelding) uitbreiden, maar is het niet mogelijk om door te groeien tot een bouwvlak van 2 of 3 hectare.</p>	Nee	<p>Een dergelijke maatregel leidt tot een beperking van de (theoretische) maximale invulling van de bouwmogelijkheden. De opvulling van de onbenutte bouwmogelijkheden binnen de bouwvlakken leidt op alle receptorpunten binnen Natura 2000 echter nog steeds tot een toename van enkele mollen N/ha/jr.<sup>1)</sup> Met het schrappen van de wijzigingsbevoegdheden kunnen significante negatieve effecten op Natura 2000 op planniveau dus niet volledig worden uitgesloten.</p> <p>Omdat de maatregel onvoldoende oplevert, staat deze niet in verhouding tot de gewenste flexibiliteit die het bestemmingsplan moet kunnen bieden om in te spelen op de groeirimte die wenselijk is vanuit de landbouw.</p>
<p><i>Gebiedszonering</i></p> <p>In het bestemmingsplan zou een onderscheid in bouwmogelijkheden kunnen worden gemaakt voor gebieden die dicht bij Natura 2000-gebied liggen en gebieden die op grotere afstand liggen. Dit wordt gebiedszonering genoemd.</p>	Nee	<p>Stikstofberekeningen in vergelijkbare planMER-ren laten zien, dat het zoneren van gebieden weinig invloed heeft op de totale stikstofdepositie. Gezien de ligging van de Natura 2000 ten opzichte van het plangebied en de afstand tot deze gebieden, is een zonering van het plangebied dan ook weinig zinvol. Een verdergaande zonering of een verkleining van de maximale bouwmogelijkheden levert naar alle waarschijnlijk nog steeds de hiervoor beschreven uitkomst: een toename van de stikstofdepositie en significant negatieve effecten kunnen op planniveau niet worden uitgesloten.</p> <p>Deze maatregel staat daarom niet in verhouding tot de gewenste flexibiliteit die het bestemmingsplan moet kunnen bieden om in te spelen op de groeirimte die wenselijk is vanuit de landbouw.</p>
<p><i>Stimuleren van omschakeling</i></p> <p>Deze maatregel heeft een minder dwingend karakter dan het wegbestemmen van agrarische bedrijven, maar komt in feite op hetzelfde neer. Door het voor agrarische bedrijven aantrekkelijk te maken om te stoppen, komt ontwikkelingsruimte voor andere bedrijven beschikbaar.</p>	Deels	<p>In het bestemmingsplan zijn al mogelijkheden opgenomen om stoppende agrarische bedrijven om te zetten naar een niet-agrarische bestemming. Deze maatregel zit dus al in het bestemmingsplan.</p> <p>Daarnaast moet bij deze maatregel worden opgemerkt dat het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt en dat het stoppen van een agrarische bedrijven langs deze weg niet kan worden afgedwongen.</p>

<sup>1)</sup> Er vanuit gaande dat de meeste bedrijven bij recht nog kunnen groeien tot een omvang van 1 tot 1,5 hectare, bedraagt de totale (maximale) stikstofdepositie grofweg de helft van de totale stikstofdepositie die is berekend voor het voornemen. Daarbij zijn nog steeds relevante toenames aan de orde waarbij significante effecten ind eze overbelaste situatie niet kunnen worden uitgesloten. Vergelijk ook tabel 5.1.

		Het opnemen van deze mogelijkheid kan dus niet op voorhand worden 'ingeboekt' als stikstofreducerende maatregel.
<p><i>Geen uitwisseling tussen veeteelt en akkerbouw</i></p> <p>Op dit moment kan ter plaatse van een agrarisch bouwperceel elk vorm van grondgebonden landbouw worden uitgevoerd. Overwogen kan worden om in het bestemmingsplan een bepaling op te nemen waarmee de uitwisseling tussen akkerbouw en veeteelt niet is toegestaan. Dit voorkomt dat akkerbouwbedrijven veeteelt gaan bedrijven en daarmee stikstof gaan uitstoten. Deze maatregel heeft tevens een positief neveneffect voor de akkervogels in het plangebied. Met deze maatregel wordt immers voorkomen dat akkergrond wordt omgezet in weiland.</p>	Nee	Omdat een aanzienlijk deel van de agrarisch bedrijven in de gemeente een akkerbouwbedrijf is, kan daarmee een groot deel van de (potentiële) stikstofdepositie worden voorkomen. Wel kunnen de bestaande (melk)veehouderijen nog steeds zorgen voor een toename van de stikstofdepositie. Ook deze maatregel levert daarom niet afdoende stikstofreductie om significant negatieve effecten van het bestemmingsplan te kunnen uitsluiten. Bovendien treedt het bestemmingsplan daarmee behoorlijk ver in de bedrijfsvoering van agrarische bedrijven. Niet duidelijk is of daarvoor voldoende ruimtelijke argumenten zijn en of dit juridisch houdbaar is.
<p><i>Voorwaardelijke verplichting</i></p> <p>Een alternatief is om in het bestemmingsplan een voorwaardelijke verplichting op te nemen, zodat de bouw van stallen afhankelijk wordt gesteld van het niet optreden van significant negatieve effecten in Natura 2000-gebieden; dit kan bereikt worden door het treffen van voldoende stikstofreducerende maatregelen en/of saldering op individueel niveau.</p>	Ja	Een voorwaardelijke verplichting sluit goed aan bij de manier waarop het bestemmingsplan werkt. Op planniveau is geborgd dat de stikstofdepositie op gevoelige Natura 2000-gebieden niet toeneemt. Daarnaast bevat het bestemmingsplan voldoende flexibiliteit om op projectniveau maatregelen te treffen die passen bij de specifieke aard van een bedrijf.
<b>Gezondheid</b>		
<p><i>Geen nieuwe woningen nabij IV-bedrijven</i></p> <p>In het bestemmingsplan zijn de mogelijkheden voor IV-bedrijven en bedrijven met intensieve neventakken beperkt. Bij bestaande IV-bedrijven zijn dus niet veel ruimtelijke maatregelen mogelijk om gezondheidseffecten te beperken. Wel kan met het bestemmingsplan worden gestuurd op de invulling van bestemmingen nabij IV-bedrijven, bijvoorbeeld door binnen een afstand van 250 meter ten opzichte van bestaande IV-bedrijven geen functieverandering naar (burger)woningen mogelijk te maken. Dit zorgt er ook voor dat intensieve veehouderijen niet onwenselijk op slot komen te zitten. Een eenduidig afstandscriterium is niet vast te stellen. 250 meter is een afstandscriterium dat in oudere bestemmingsplannen soms werd opgenomen ter bescherming van het woon en leefklimaat in bebouwde kernen. Bij de afweging van deze maatregel in, kan daarom ook worden gekozen voor een andere afstand.</p>	Ja	<p>Alhoewel het nog niet mogelijk is om de gezondheidseffecten van de veehouderij goed te kwantificeren, kunnen (met het oog op het voorzorgprincipe) nieuwe knelpunten worden voorkomen door rondom intensieve veehouderij bedrijven geen nieuwe woningen mogelijk te maken. Dit kan door een toetsingscriterium toe te voegen aan de respectievelijk wijzigings- en afwijkingsbevoegdheid ten behoeve van ruimte-voor-ruimte projecten en de tweede bedrijfswoning. De afstand van 250 meter wordt daarbij overgenomen.</p> <p>Voor bestaande situaties moet een andere afweging worden gemaakt. Deze situatie wordt positief bestemd, omdat het hier gaat om een historisch gegroeide situatie.</p>